

2008

Evaluaace výuky ve firmě AZ Smart

Výsledky dotazníkového šetření

Vypracována pro soukromé účely doplujícího vyučujícího

Jan Sládek
<http://jansladek.eu>
17.12.2008

Hlavní zjištění

- Polovina studentů uvažuje o VŠ studiu psychologie.
- Absolventi gymnasií tvořili 40 % dotázaných.
- Výraznější nespokojenost projevila desetina respondentů.
- Pětina respondentů nebyla spokojena se srozumitelností výkladu.
- Studenti ocenili zejména praktické informace o přijímacích zkouškách a praxi oboru.
- S kladným ohlasem se setkala představení odborné i neoborné literatury.

Představení výzkumu

Ve dnech 26.11., 3.12. a 10.12 roku 2008 jsem jako suplent učil pro firmu AZ Smart přípravný kurs k přijímacím zkouškám na VŠ. Šlo celkem o tři přednášky, každá ale byla přednesena dvěma skupinám. Osnova kursu byla předem určena a obsahovala i představení metodologie sociologického výzkumu. Pro lepší představu jsem se rozhodl malý výzkum uspořádat.

Předmětem výzkumu byla evaluace mých přednášek, respondenty tedy tvořili účastníci kursu. Dotazníky jsem sesbíral na začátku třetí přednášky, studenti je vyplňovali sami v hodině (cca 10 minut). Celkem jsem analyzoval 76 dotazníků¹.

Obecné informace o účastnících přednášek

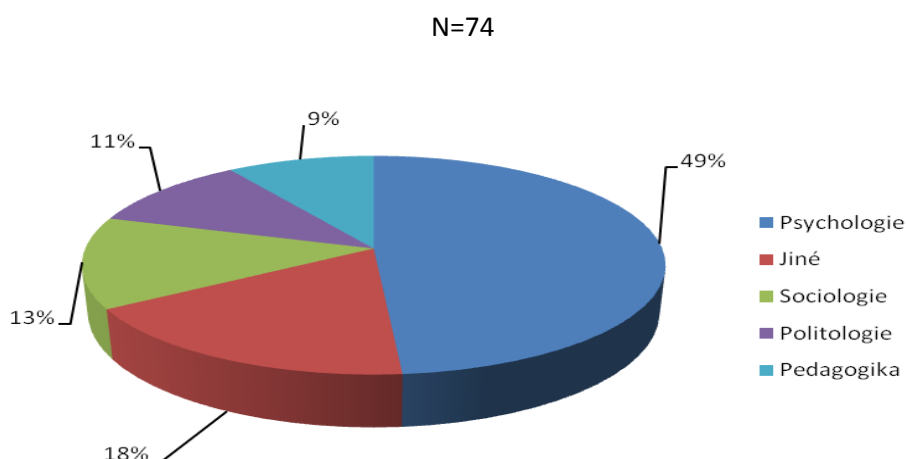
Studium je koncipováno jako pomaturitní, věk respondentů byl tedy převážně (90 %) 19 a 20 let. Ve skupině jasně převažovaly ženy (84 %). Jak ukazuje graf 1, téměř polovina dotázaných plánuje

¹ Informaci o tom, kolik studentů je do kursu přihlášeno nemám, lze ale předpokládat, že odpověděla většina.

Evaluace výuky ve firmě AZ Smart

vysokoškolské studium psychologie, ostatní obory jsou zastoupeny výrazně méně. Mezi „jinými obory“, které hodlá studovat 13 respondentů, bylo možné najít hlavně tzv. humanitní obory jako např. filosofii a historii.

Graf 1: „Uveďte jeden hlavní obor, který hodláte studovat na VŠ.“

Jak ukazuje tabulka 1, čtyři z deseti respondentů přišli do kursu po absolvování gymnasia, druhou nejpočetnější skupinu tvoří absolventi SOŠ.

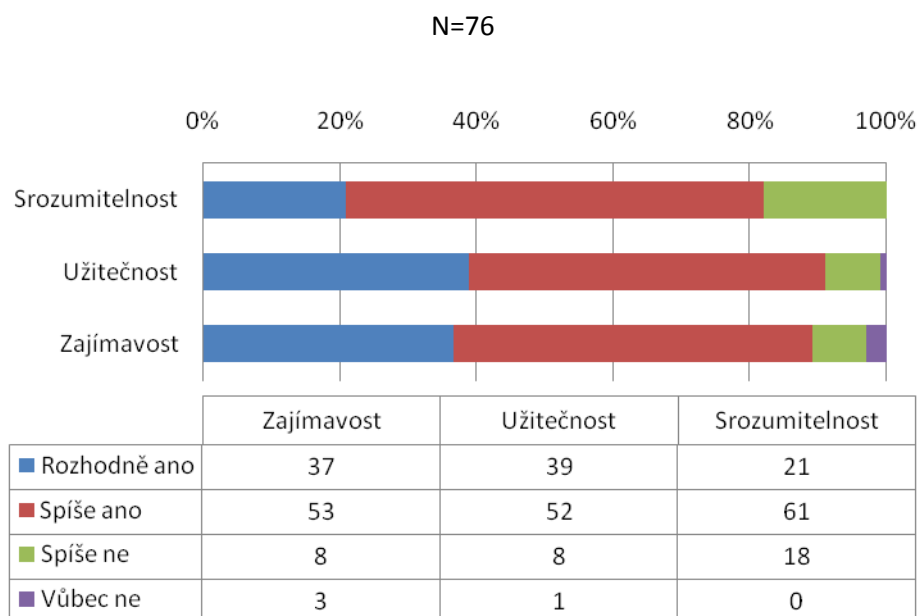
Tabulka 1: Typ střední školy

Typ střední školy		
	Počet	%
Gymnasium	30	40
SOŠ	11	15
Hotelová škola	5	7
SZŠ	5	7
Obchodní akademie	4	5
Pedagogická	4	5
ISŠ	4	5
Umělecké obory	3	4
Cestovní ruch	2	3
SPŠ	2	3
Knihovnictví	1	1
SS obchodu a služeb	1	1
Sociální péče	1	1
Ekonom o.p.s.	1	1
Mezinárodní vztahy	1	1
Celkem	75	100

Hodnocení výkladu: srozumitelnost, užitečnost a zajímavost

Studenti byli požádáni, aby ohodnotili jednotlivé složky výuky (graf 2). Platí, že čtyři z pěti respondentů považovali výklad za srozumitelný, patnáct respondentů hodnotilo výklad jako nesrozumitelný. S užitečností hodin bylo spokojeno 90 % studentů. Polovina studentů považovala výklad za zajímavý, třetina dotázaných jej hodnotila jako velmi zajímavý.

Graf 2: Hodnocení jednotlivých složek výkladu

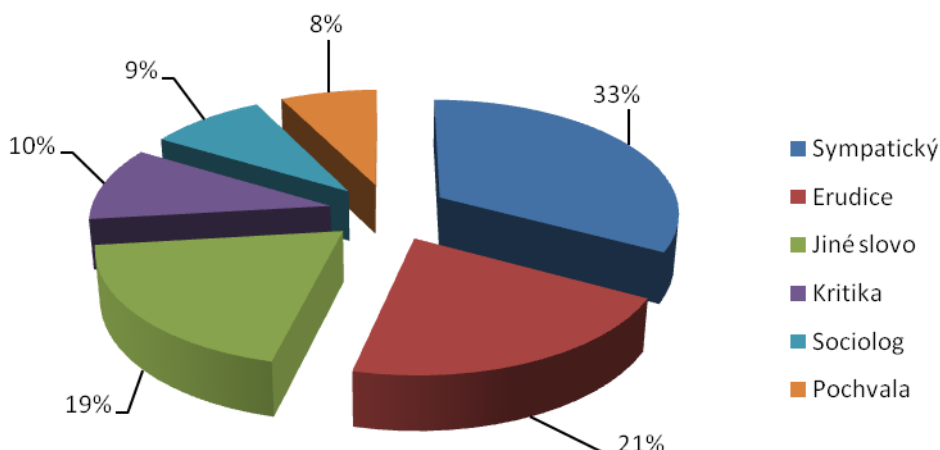

Charakterizace vyučujícího

Jedna z otázek byla přímo zaměřena na asociace spojené s postavou vyučujícího. Graf 3 ukazuje výsledky toho, jak studenti popsali vyučujícího jedním slovem. Jednotlivé odpovědi byly rozříděny do několika kategorií. Do skupiny *sympatický* byly zařazeny výrazy jako „sympatický“, „pohodář“, „zajímavý“, „příjemný“. Pod pojem *erudice* byla zařazena slova jako „vzdělaný“, „má přehled“ apod. Kategorie kritika a pochvala zahrnují odpovědi jako „dobrý“, „nesrozumitelný“, ale třeba i „skokan“. Pětina respondentů se rozhodla pro výraz spíše neutrální – několikrát se tak objevilo slovo „oranžový“, ale mezi odpověďmi lze nalézt také „dobrodruh“, enigmatické hodnocení „kokos“ či poetické „podzim“. Našel se i jeden „hustej týpek“ a „ochotník“.

Graf 3: Charakterizace vyučujícího

N=67

Spontánní hodnocení kladů a záporů výuky

Studentům byl dán prostor v několika větách komentovat, s čím byli spokojeni, ale také kde vidí nedostatky. I v tomto případě byly jednotlivé odpovědi rozděleny do kategorií. Vzhledem k tomu, že část odpovědí se neomezila jen na jeden klad či zápor, celkový součet procent není roven stu.

Pokud jde o kladné stránky, nejvíce odpovědí zmiňovalo zajímavost výkladu, praktické informace (o výzkumu, přijímacích zkouškách, vlastní zkušenosti) a ukázky z literatury, tj. knihy přinesené do hodin, ale i odkazy na beletrii. S kladným ohlasem se setkala i komunikace se studenty (16 % odpovědí). Několik příkladů z odpovědí (bez jazykové úpravy):

Dynamické pojetí výuky; komunikace se studenty, která pomáhá pochopit a vžít se lépe do dané otázky; ukázka knih a textů – velmi zajímavá a užitečná.

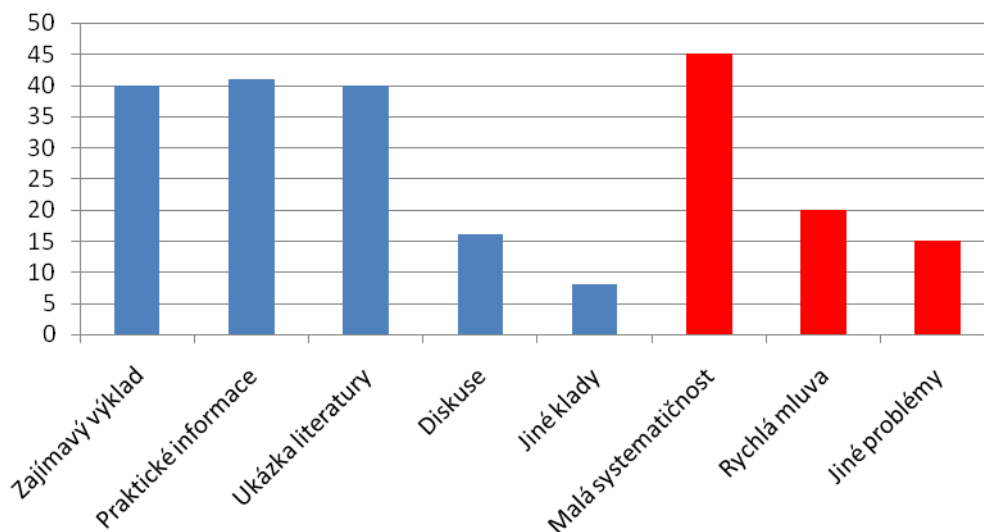
Komplexnost a zajímavost výkladu. Spojování i dřívějších témat, což mi pomohlo plně porozumět látce. Celek pro mě dostává smysl.

Určitě mi vyhovuje, že se vyučující více baví s žáky, než v jiných hodinách. Mluví z vlastní zkušenosti.

Evaluace výuky ve firmě AZ Smart

Styl výkladu. Osobně mě zaujal odkaz na literární díla, která nepatří do odborné literatury. S tím se člověk často nesetká, což je škoda, protože brát výklad v širším záběru je více obohacující a může více pomoci v představě popisovaného jevu.

Graf 4: Co se v hodinách líbilo a co mohlo být učiněno lépe

Jasně identifikovatelné byly problematické stránky výuky: rychlá mluva a nesystematičnost výkladu. Část studentů přímo uvedla, že měla problémy s psaním poznámek (díky odbíhání o tématu, rychlosti výkladu). Pro ilustraci nabízím několik citací (bez jazykové úpravy):

Paní Sanigová má výklad tipu: Auto a pak až pojmy, Vy ho máte pojmy a k nim řazené autory, což pak dělá ve výpiscích zmatek...

Trošku hůř se mi psaly zápisky (ale po čase bych si na styl výkladu zvykla).

Eva Sanigová mi chybí. Chaotický výklad nevím, co si mám zapisovat. Odbíhání od tématu.

Více cvičných testů.

Malá skupina dotázaných využila nabídnutý prostor k obecnějším poznámkám. Studentům chybělo wi-fi, občerstvení či přestávka. Několik studentů pochválilo propojení výuky s Internetem.

Můj komentář

Tento malý výzkum byl pro mne zajímavým setkáním s pro mne „netradičním“ ne-vysokoškolským publikem. Jsem rád, že převážná část studentů byla spokojena a výuka v nich vzbudila zájem o obor či literaturu. Mohu jen dodat, že bych byl uvítal větší možnost diskuse, ale na to nás bylo poněkud mnoho.

Důležitou informací pro mne byla pochopitelně kritika ze strany studentů. Jak uvedeno výše, ta se týkala zejména nepřehledné struktury a větší rychlosti výkladu. Je pravdou, že částečně souhlasím (na to už se trochu znám), ale přesto si dovolím dvě poznámky.

První se týká toho faktu, že látka, kterou jsem měl předepsanou (tj. výklad sociologického pojmosloví, a nikoliv třeba dějiny sociologie) je sama o sobě poměrně těžko strukturovatelná, zvláště, je-li na ni tak málo času. Vyložit smysluplně problém sociální stratifikace (i při redukci na to podstatné pro účely přijímacího řízení) je po mém soudu jen málo možné. Naopak, informace typu „autor-dílo“ považuji za snadno přenositelné.

Druhý můj komentář se týká rozdílu mezi střední a vysokou školou. I při vědomí, že nelze bezesbytku zobecnit, je styl výuky na různých stupních vzdělávacího systému odlišný. Na střední škole (a já říkám: bohužel) je to spíše diktát vyučujícího, kde se počítá s tím, že on je odpovědný za rozlišení podstatného a nepodstatného. Na vysoké škole je kladen větší důraz na samostatné uvažování studenta. To je často dáno povahou látky, ale také větší různorodostí publika (co je zajímavé či důležité pro jednoho, nemusí být přínosné pro jiného). Nakonec, jen při pohledu na různost středních škol respondentů, si člověk klade marnou otázku: jak uspokojit zároveň ty, kteří třeba již tzv. ZSV slyšeli, ale také ty, kteří o humanitních oborech na SŠ moc neslyšeli.

* * *

Na závěr mi dovoluje ještě jednou vám poděkovat za účast v tomto mini-výzkumu a popřát vám hodně zdaru v přijímacím řízení.

Na shledanou se těší

